

Benediktas Puodžiūnas, gydytojas

1. Esate nevietinis. Vadinasi, kelio pradžia kitur. Ką prisimenate iš vaikystės, mokslo?

Gimiau Kauno priemiestyje, darbininkų šeimoje. Buvo karas, krito bombos. Šaudymai, susišaudymai, sušaudymai. Plėšikavimai, žmogžudystės, badas, skurdas, neteisybė. Stingdantis šaltis prie parduotuvės tvoros per naktį laukiant atvežamos duonos, kuri būdavo dalijama griežtai pagal sąrašus. Triukšmas, spūstys, trypiamų vaikų, silpnesnių žmonių klyksmas ir dejonės, kai tos duonos atveždavo. Bet užtekdavo ne visiems. Neužtekdavo net vaikams. Ką valgė tėvai, dabar niekas nebesužinos. Vaikystę pamenu nuo tada, kai žirniai senelės darže buvo dvigubai už mane aukštesni. Įvairiaspalviai drugeliai, pievoje žydinčios gėlės ir obuoliai kaimynų soduose, gelbėję nuo pastovaus alkio. Nuolatiniai nepritekliai, pergyvenimai anksti pakirto tėvo sveikatą. Šeimą išlaikė motina. Lyg dabar girdžiu jos dūzgiančią siuvimo mašiną man užmiegant ir jau prabudus. Kartais dirbdama užsnūsdavo, bet po kelių minučių dūzgimas prasidėdavo iš naujo. Mane stebina trumpa žmonijos atmintis ir pokario metų ilgesys.

2. Kas nulėmė profesinį apsisprendimą?

Baigdamas mokyklą nusprendžiau: eisiu dirbti į fabriką, kaip tėvas. Tačiau tėvas buvo griežtas: mes su motina neišlipom iš vargo visą gyvenimą, eisi mokytis toliau. Į medicinos mokslus patekti atrodė, kad buvo neįmanoma. Buvo dideli konkursai. Ėjau bendraklasėms palaikydamas kompaniją. Jos neįstojo, o mane priėmė. Matyt, buvo toks likimas. Kur tik ėjau, durys atsidarydavo pačios. Galbūt todėl, kad nesibroviau ten, kur užrakinta. Dabar suprantu: kažkas nematomas vedė už rankos. Man mokantis pirmoje pradinės mokyklos klasėje, mano motinai mokytojas pasakė apie mane: jis bus gydytojas arba kunigas. Baigiamojoje, 11-je klasėje, klasės auklėtoja man padovanotoje knygelėje atminčiai užrašė: „Linkiu tau būti geru kūno ir sielos gydytoju“. Taip ir tapau gydytoju, kuriuo dirbu 46 metus.

3. Kaip vertinate dabartinės Lietuvos sveikatos apsaugos sistemą?

Buvo laikas, kai šiuose kraštuose bet kokia komercinė veikla buvo draudžiama. Taigi ir medicinoje. Nepriklausomybės laikotarpiu komercinė veikla tapo galima ne tik prekyboje, pramonėje, bet ir medicinoje. Ne tik privačioje veikloje, bet ir valstybinėse įstaigose, įmonėse ir organizacijose. Viskas tapo įkainota, apskaičiuota, įvertintas racionalumas. Viskas tapo perkama ir parduodama pagal legaliai ir nelegaliai nustatomus tarifus. Medicininė pagalba tapo įkainius turinčiomis paslaugomis, pacientai – prekė. Profesoriai, siūlantys ministrui (dažnai ne medikui ir mažai apie šios profesijos specifiką išmanančiam politikui) jo įsakymu teikiamus projektus, greitai suprato atradę „aukso gyslą“ ir netruko ja pasinaudoti. Kuo pavirto medicininė pagalba ir kaip ji nutolo nuo paciento, žinote patys. Kaip grybų po lietaus pridėjo tūkstančiai privačių įstaigų, kabinetų, vaistinių. Ir visi turi darbo, visi dirba pelningai, o žmonės vis dažniau ten lankosi atiduodami visas lėšas. Kodėl? Klausimas: Ar eitumėt į vaistinę, jei būtumėte sveiki?

Buvo ministras, kuris mėgino šią tvarką keisti, vėl priartinti mediciną prie paciento. Bet galingos jėgos ir dideli pinigai pasistengė juo atsikratyti.

4. Kaip dabartinis žmogus vertina ir saugo savo sveikatą?

Niekaip. Žinau keletą žmonių mūsų miestelyje, kuriuos galima suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų. Jie rūpinasi savo sveikata 30-40 metų. Bet tai išimtis iš taisyklės. 99,9 procento žmonių mano, kad jų sveikata privalo rūpintis gydytojai. Ir labai nustemba ar net pasipiktina išgirdę, kad be jų pačių niekas to nepadarys. Dauguma save laiko krikščionimis, masiškai plūsta į bažnyčias švenčių dienomis, tačiau labai nustemba, kai išgirsta, kad persivalgymo, persigėrimo, pykčio, godumo, pavydo ir nemeilės savo artimui nuodėmės yra pagrindinės jų ligų priežastys. Koks gydytojas gali juos apsaugoti?

5. Kas yra mirtis? Ar verta jos bijoti?

Viskas turi pradžią ir pabaigą. Tai vienas iš didžiųjų gamtos dėsnių. Kūnas gimsta ir numiršta. Vieni kūnai gimdo kitus ir taip pratęsia savo DNR genetinio kodo egzistenciją. O kas bus po mirties? Yra mokslinių duomenų, kad mirus kūnui sąmonė neišnyksta. Ji tęsiasi savo egzistenciją. Visa tai įrodo amerikiečių profesoriai Stivensonas, Newton ir kiti. Prof. Stivensonas dešimtyje tūkstančių bylų įrodo, kad maži vaikai tiksliai pasakoja apie savo buvusį gyvenimą. Ir tuos faktus buvo galima patikrinti. Prof. Newtonas aprašo 7 tūkstančius atvejų, kai hipnozės seanso metu pacientai pasakoja ne tik apie buvusius gyvenimus, bet ir apie egzistenciją Anapilyje. Tai nėra nei fikcija, nei klaidės. Tačiau kūnas turės mirti. Ar verta bijoti visą gyvenimą? Reikia džiaugtis gyvenimu.

6. Kas jus džiugina ir liūdina dabarties realybėje?

Yra toks posakis: „Žmonės gali gyventi rojuje po savaitės, jei šiandien pradės laikytis 10 Dievo įsakymų“. Deja, nesame tam subrendę. Kaip akmens amžiuje, taip ir dabar – teisus yra tas, kas stipresnis. Jis nori valdyti, atimti, pasipelnyti, apgauti. Silpnesnieji suranda begalę būdų priešintis. Nesibaigiančios kovos sekina ir vienus, ir kitus. Nugalėtojai užsikrauna begalę rūpesčių. Laime to nepavadinsi.

7. Ką galvojate apie savižudybę? Ar jums artimas katalikų tikėjimas?

Savižudybė būna iš nevilties. Žmogus taip galvoja nutraukti savo kančias. Bet jei mes ateiname žemėn, kad išmoktume skirtas pamokas, teks atgimti pakartotinai. Kam kartoti kančias? Dvasininkija teigia, kad reinkarnacija neegzistuoja. Tačiau atverskime Bibliją, kur aprašyta ne vienas reinkarnacijos atvejis. Tiesa tik ta, kad negalime atgimti tame pačiame kūne. Kiekviena religija yra mokymas apie nematomus Visatos dėsnius ir jų veikimą matomame pasaulyje. Visų religijų šaltinis yra vienas. Pirmapradėse formose visos religijos buvo grįstos unikalios pastabumo faktais ir logiškais išvadomis. Vėliau nežinojimas, nesuvokimas, klaidingi aiškinimai, fanatizmas ir kiti „žmogiškieji faktoriai“ pirmapradžius teiginius iškraipė, atsirado begalė ritualų, tradicijų ir skirtumai tarp religijų. Neišvengė klaidų ir katalikybė. Dabar vėl grįžtama prie pirminio mokymo. Religija yra reikalinga, nes saugo visuomenę nuo degradacijos ir susinaikinimo. Moralė nėra sugalvota pasaka. Tai vienas gamtos dėsnių, kurio nepaisymas yra pražūtingas. Religijoje mistikos nėra. Kas vakar vadinta mistika, šiandien pagrįsta kvantų fizikos, astrofizikos, matematikos mokslų atradimais.

8. Kaip vertinate gėjus? (Homoseksualus)

Niekaip. Tai kiekvieno asmeninis reikalas. Visos gyvūnijos pagrindiniai tikslai yra maitintis ir daugintis. Taip pratęsiama rūšies egzistencija. Jei bent vienas šių tikslų nevykdomas, tai rūšis pasmerkta išnykimui. Gėjai nepasidaugina. „Gėjų ir tautinių mažumų diskriminacijos“ istorija Lietuvoje yra pelningas tą istoriją kurstančių asmenų pragyvenimo šaltinis, naudingas tik jų tikslams.

9. Esate studijavęs kinų mediciną. Kas ten pozityvaus?

Pagrindinis Rytų ir Vakarų kultūrų šaltinis yra Indijoje. Kinija tik išsaugojo ir tobulino iš ten gautas žinias. Ne vien neturtingos Rytų šalys, bet it toli pažengusi Japonija bei eilė Vakarų šalių neatsisako nuo akupunktūros, fitoterapijos, bioenergetikos ir kitų senų gydymo metodų. Nes iki šiol nėra kuo jų pakeisti: Kaip negalima pakeisti Saulės šviesos, Mėnulio ir žvaigždžių gravitacijos, įvairiausio natūralios gamtos poveikio organizmui. Žmogus – ne Dievas. Jo galimybės kurti yra ribotos.

10. Ką skaitote iš grožinės literatūros, šiuolaikinių rašytojų?

Esu išrankus. Vertinu šias knygas: R. Granausko „Kai reikės nebebūti“, B. Šablevičius „Dugne gyvenimas kitoks“, J. Erlicko tekstus, B. Brazdžionio poeziją. Norint būti rašytoju, vien norų nepakanka. Reikia turėti ką pasakyti. Tai didelė atsakomybė. Tavo kūrinys turės auklėjamąją reikšmę: skatins progresą ar visuomenės degradaciją.

11. O gal pats bandote kurti ?

Esu bandęs kurti eilėraščius. Net knygelę – eilėraščių rinkinėlį esu parengęs ir išspausdinęs. Bet tai tik tarp artimųjų. Viešai nedirštu skelbti, nes poezijos formą pripažįstu tik tradicinę: rimas, ritmas, posmeliai. O taip dabar lyg ir nemadinga... Štai kad ir toks eilėraštis:

Slaugos namai – niūri vieta,
Žmogaus linksmybių pabaiga.
Čia supranti likimą liūdną,
Čia pamatai troškimų dugną.

Nereikia niekam čia garbės,
Nereikia pinigų, šlovės.
Žmogus svajoja atsisėst
Ir ranką artimo paliest.

Bet rankos artimo nėra.
Čia – ne namai. Čia tik slauga.

Ačiū už pokalbį

Kalbėjosi Irena Šaltienė